

Saksbehandlar: Ole Inge Gjerald, prosjektleiaren, Sogn og Fjordane

Sak nr.: 2015/1434-669

Saksgang**Utval****Møtedato**

Fellesnemnda-AU	10.09.2018
Fellesnemnda	21.09.2018

Politisk organisering i Vestland fylkeskommune - fase II**SAMANDRAG**

I fellesnemnda sitt reglement, vedteke i dagens to fylkesting 27.10.17, heiter det i § 7 at nemnda skal fastsetje modell for politisk organisering i den nye fylkeskommunen innanfor rammene som er fastlagde i intensjonsplanen. Fylkesrådmennene og prosjektleiar fekk våren 2018 konstruktive innspel til arbeidet med framtidig politisk organisering gjennom to politiske arbeidsverkstader i fellesnemnda. Det vart teke eit tydeleg politisk eigarskap til prosess og utforming knytt til politisk organisering. Med bakgrunn i nemnde arbeidsverkstader, la fylkesrådmennene 22.06.18 fram FN-sak 22/18 «Politisk organisering i den nye fylkeskommunen på Vestlandet». Fellesnemnda vedtok følgjande faste hovudutvalsstruktur:

- a) Hovudutval for samferdsel og mobilitet.
- b) Hovudutval for opplæring og kompetanse.
- c) Hovudutval for næring, naturressursar og innovasjon.
- d) Hovudutval for kultur, idrett og integrering.

Prosjektleiar fekk i samband med handsaminga av hovudutvalsstruktur m.m. i FN-sak 22/18 i oppgåve å utarbeide framlegg til politiske underutval, nemnder og råd, samt framlegg til reglement for godtgjersle for dei folkevalde i Vestland fylkeskommune til fellesnemnda sitt arbeidsutval 18.10.18 og fellesnemnda den 30.10.18.

Prosjektleiar har starta dette arbeidet, og ønskjer å medverke til at rammene for det politiske arbeidet blir klarlagt så tidleg som mogleg for dei politiske partia denne hausten. Fellesnemnda sitt arbeidsutval og fellesnemnda får seg difor her førelagt ei sak til handsaming 10.09.18 og 21.09.18 som synleggjer aktuelle politiske organ i Vestland fylkeskommune, samt framlegg til grunnleggjande prinsipp for den vidare utforminga av dei folkevalde sine arbeidsvilkår i den nye fylkeskommunen.

Prosjektleiar utarbeider framlegg til politisk delegeringsreglement til fellesnemnda seinast første kvartal 2019. Reglementet legg rammene for alle politiske utval og råd, herunder samansetjing/representasjon, mandat og mynde til å ta avgjerd på vegne av fylkeskommunen. Reglementet inkluderer også tal medlemer og delegering av mynde til fylkesutvalet og dei fire hovudutvala.

Prosjektleiar rår fellesnemnda sitt arbeidsutval til å gje slik tilråding:

1. Fellesnemnda for etablering av Vestland fylkeskommune opprettar følgjande lovpålagde politiske organ, med verknad frå 01.01.2020:
 - a) Kontrollutval, jf. Kommuneleva § 77.
 - b) Administrasjonsutval, jf. Kommuneleva § 25, Hovudavtalen del B § 4.
 - c) Råd for menneske med nedsett funksjonsevne, jf. Lov om råd eller anna representasjonsordning i kommunar og fylkeskommunar for menneske med nedsett funksjonsevne. Ny kommunelev omtalar dette organet i § 5-2c.
 - d) Råd for eldre, jf. Lov om kommunale og fylkeskommunale eldreråd, kap. 2. Ny kommunelev omtalar dette organet i § 5-2d.
 - e) Ungdomsråd eller anna medverknadsorgan for ungdom, jf. fylkesting for ungdom. Ny kommunelev omtalar dette organet i § 5-2e.
 - f) Klagenemnd, jf. Lov om behandlingssaker § 28, andre ledd.
 - g) Fylkesvalsstyre, jf. Lov om val til Stortinget, fylkesting og kommunestyre.
2. Fellesnemnda opprettar følgjande politiske organ, med verknad frå 01.01.2020:
 - a) Finansutval
 - b) Trafikktryggingsutval
 - c) Valnemnd
3. Fellesnemnda får til sitt møte 31.10.18 framlagt ei nærare utgreiing frå prosjektleiar i høve følgjande aktuelle politiske organ, med eventuell verknad frå 01.01.2020:
 - a) Planutval.
 - b) Likestillingsutval.
4. Fellesnemnda vil i løpet av våren 2019 fastsetje delegering, mandat og samansetjing (representasjon) i følgjande lovpålagde politiske organ:
 - a) Yrkesopplæringsnemnd, jf. Lov om grunnskulen og vidaregåande opplæring § 12-4.
 - b) Fagskulestyre, jf. Lov om høgare yrkesfaglig utdanning (fagskulelova).
5. Prosjektleiar utarbeider framlegg til politisk delegeringsreglement til fellesnemnda seinast første kvartal 2019. Reglementet legg rammene for alle politiske utval og råd, herunder samansetjing/representasjon, mandat og mynde til å ta avgjerd på vegne av fylkeskommunen. Reglementet inkluderer også tal medlemer og delegering av mynde til fylkesutvalet og dei fire hovudutvala.
6. Prosjektleiar legg til fellesnemnda sitt møte 31.10.18 fram forslag til eit konkretisert reglement for godtgjersle og arbeidsvilkår for folkevalde i Vestland fylkeskommune. Reglementet skal utarbeidast med grunnlag i kommuneleva §§ 41, 42 og 43, og konkretisere dei økonomiske arbeidsvilkåra for folkevalde i Vestland fylkeskommune.

Reglementet skal byggje på følgjande grunnprinsipp og hovudelement:

- a) Samla økonomiske rammor for folkevalde sin aktivitet i Vestland fylkeskommune skal liggje innanfor summen av ramma som Hordaland og Sogn og Fjordane fylkeskommunar har for den folkevalde aktiviteten i dag. Dette omfattar m.a. løn, møtegodtgjersle og kompensasjon for tapt arbeidsforteneste.
- b) Fellesnemnda vil vurdere det samla kostnadsbiletet knytt til folkevalde sin aktivitet på nytt dersom oppgåvestrukturen for fylkeskommunane vert endra utover det som no er kjent.
- c) Fylkesordførar, fylkesvaraordførar og dei fire hovudutvalsleiarane i Vestland fylkeskommune skal ha godtgjersle tilsvarande heil stilling (100%).

- d) Leiaren for kontrollutvalet skal ha godtgjersle tilsvarende halv stilling (50%).
- e) Fellesnemnda legg, i tråd med dagens vilkår for folkevalde i dei to fylkeskommunane, opp til ei differensiering i høve til den enkelte folkevalde si rolle som fylkestingsrepresentant, fylkesutvalsrepresentant, gruppeleiar og/eller andre sentrale roller.

Vedlegg:

1. Intensjonsplanen for samanslåing av Sogn og Fjordane og Hordaland, datert 17.01.2017.
2. Fylkesråd for eldre i Vestland fylkeskommune. Innspel/skriv frå eldreråda i Sogn og Fjordane og Hordaland, datert 05.06.2018.
3. Trafikktrygging på regionalt nivå. Innspel/skriv frå Trygg trafikk, datert 18.06.2018.

1. BAKGRUNN FOR SAKA

Fellesnemnda sitt arbeidsutval – prosessorgan for politisk organisering

I fellesnemnda sitt reglement, vedteke i dagens to fylkesting 27.10.17, heiter det i § 7 at nemnda skal fastsetje modell for politisk organisering i den nye fylkeskommunen innanfor rammene som er fastlagde i intensjonsplanen. Fellesnemnda vedtok 18.12.17 følgjande i sak 06/17:

1. Fellesnemnda gjev arbeidsutvalet (FNAU) mandat til å arbeide vidare med forslag til politisk organisering for den nye fylkeskommunen i samarbeid med fylkesrådmennene/prosjektleiar.
2. Arbeidsutvalet legg fram forslag til politisk organisering for vedtak i fellesnemnda 2. kvartal 2018.
3. Fellesnemnda vurderer nærare når det vil vere naudsynt å gjere endringar som følgje av overføring av nye oppgåver til fylkeskommunane.

Fellesnemnda sitt arbeidsutval handsama den vidare prosessen knytt til utforming av framtidig politisk organisering i sitt møte 29.01.18, og gjorde då følgjande vedtak:

1. Fylkesrådmennene legg fram sak om framtidig politisk organisering i Vestland fylkeskommune til fellesnemnda 22.06.18. Saka tek utgangspunkt i den vedtekte intensjonsplanen, dagens ansvarsområde og oppgåveportefølje for fylkeskommunane, samt Stortinget sitt vedtak knytt til ekspertutvalet si innstilling til nye oppgåver for regionalt folkevalt nivå.
2. Fellesnemnda sitt arbeidsutval ber om at det i saka vert gjort ei nærare vurdering av om idrettsområdet bør innplasserast i hovudutval for kultur, eller om dette bør ligge til hovudutval for opplæring, slik intensjonsplanen legg opp til.
3. Politisk organisering vert fastsett før fylkesrådmennene/prosjektleiar endeleg fastset den administrative organiseringa i Vestland fylkeskommune.

Fellesnemnda sitt første vedtak om politisk organisering – fase I

Fellesnemnda handsama saka om faste hovudutval i sitt møte 22.06.18, og gjorde følgjande vedtak:

1. Fellesnemnda for etablering av den nye fylkeskommunen på Vestlandet legg kommunelova sin § 10 om faste utval med vedtaksmynde til grunn for fastsetjinga av hovudutvalsstrukturen.
2. Fylkesutvalet er eit lovpålagt organ med ansvar for å leggje fram forslag til økonomiplan og årsbudsjett. Fellesnemnda vedtek at utvalet også får eit overordna ansvar for tverrsektorielle fag- og politikkområde som gjeld heile den fylkeskommunale verksemda. Særleg for å ivareta samfunnsutviklarrolla skal fylkesutvalet sjå m.a. følgjande oppgåver i eit regionalt heilskapsperspektiv:
 - a) Klima, miljø og berekraft.
 - b) Internasjonalt arbeid.
 - c) Folkehelse.
 - d) Eigarskap.
 - e) Regional planstrategi.
 - f) Kommunale og statlege planar.
 - g) Tannhelse.
3. Fellesnemnda vedtek følgjande struktur for faste hovudutval, der det nye fylkestinget sine 65 medlemmer – med unnatak av fylkesordførar, fylkesvaraordførar og kontrollutvalet sine medlemmer – kan fordelast på desse hovudutvala:
 - a) Hovudutval for samferdsel og mobilitet.
 - b) Hovudutval for opplæring og kompetanse.

- c) Hovudutval for næring, naturressursar og innovasjon.
- d) Hovudutval for kultur, idrett og integrering.

Prosjektleiar fekk i samband med handsaminga av hovudutvalsstruktur m.m. i FN-sak 22/18 i oppgåve å utarbeide framlegg til politiske underutval, nemnder og råd, samt framlegg til reglement for godtgjersle for dei folkevalde i Vestland fylkeskommune til fellesnemnda sitt arbeidsutval 18.10.18 og fellesnemnda den 30.10.18.

Prosjektleiar har starta dette arbeidet, og ønskjer å medverke til at rammene for det politiske arbeidet blir klarlagt så tidleg som mogleg for dei politiske partia denne hausten. Fellesnemnda sitt arbeidsutval og fellesnemnda får seg difor her førelagt ei sak til handsaming 10.09.18 og 21.09.18 som synleggjer andre aktuelle politiske organ i Vestland fylkeskommune, samt framlegg til grunnleggjande prinsipp for den vidare utforminga av dei folkevalde sine arbeidsvilkår i den nye fylkeskommunen.

Prosjektleiar utarbeider framlegg til politisk delegeringsreglement til fellesnemnda seinast første kvartal 2019. Reglementet legg rammene for alle politiske utval og råd, herunder samansetjing/representasjon, mandat og mynde til å ta avgjerd på vegne av fylkeskommunen. Reglementet inkluderer også tal medlemer og delegering av mynde til fylkesutvalet og dei fire hovudutvala.

Fellesnemnda bad prosjektleiar vurdere nærare om det vil vere naudsynt å gjere endringar i den politiske organiseringa som følgje av overføring av eventuelle nye oppgåver til fylkeskommunane. Det vart synt til punkt d i forslaget «Hovudutval for kultur, idrett og integrering», og fellesnemnda sette som ein føresetnad at den administrative organiseringa av idrett vert i samsvar med intensjonsavtalen og leia frå Hordaland. Prosjektleiar kjem attende til desse tema, m.a. etter at Stortinget hausten 2018 har handsama overføringa av nye oppgåver til fylkeskommunane.

2. LOVPÅLAGDE POLITISKE ORGAN

Det skal opprettast andre politiske utval, nemnder og råd for Vestland fylkeskommune. Desse organa sine oppgåver følgjer anten av lov eller av eigne vedtak om fullmakter (delegeringsreglement). Ut over dette har slike utval, nemnder og råd berre rådgjevande fullmakt. Vi skal her sjå nærare på råd og utval med særleg fastsette fullmakter.

Kontrollutval

Kontrollutvalet sine oppgåver og funksjonar er fastlagde av Kommunal- og moderniseringsdepartementet ved forskrift gitt med heimel i kommunelova sin § 77. Kontrollutvalet sitt viktigaste føremål er, på vegne av fylkestinget, å førestå det løpande tilsynet med forvaltninga i fylkeskommunen. Utvalet skal vidare sjå til at revisjonen fungerer på ein tilfredsstillande måte. Fylkestinget vel sjølv kontrollutvalet som skal ha minst tre medlemer, og blant medlemene leiar og nestleiar.

Prosjektleiar kjem attende med framlegg til tal medlemer, samansetjing m.m. i kontrollutvalet i saka om delegeringsreglement for alle politiske utval i første kvartal 2019.

Administrasjonsutval

Det skal i alle kommunar og fylkeskommunar opprettast eitt eller fleire partssamansette utval – administrasjonsutval – for behandling av saker som gjeld forholdet mellom kommunen eller fylkeskommunen som arbeidsgjevar og dei tilsette. Slike utval kan erstattast med andre ordningar dersom dette får tilslutning frå minst tre fjerdedelar av dei tilsette. Kommunestyret og fylkestinget vel sjølv kommunen eller fylkeskommunen sine representantar og utvalet sin leiar og nestleiar. Det vert her synt til kommunelova sin § 25 og Hovudavtalen del B § 4.

Hordaland fylkeskommune har i dag eit eige administrasjonsutval beståande av ni medlemmer, fem representantar for arbeidsgjevar og fire representantar for dei tilsette. Sogn og Fjordane fylkeskommune har i dag eit hovudsamarbeidsutval som er eit kombinert samarbeids- og hovudarbeidsmiljøutval. Utvalet erstattar administrasjonsutvalet som eit sentralt sektorovergripande samarbeidsutval, og dekker oppgåvene som administrasjonsutval etter hovudavtalen kommunalt tariffområde del B, § 4, samt kommunelova § 25 og oppgåver etter arbeidsmiljølova kap. 7.

Prosjektleiari sitt administrative utgreiingsarbeid innanfor delprosjekt 11.7 «Medråderett» er inne eit større arbeid knytt til framtidig organisering av m.a. administrasjonsutvalet sine ansvarsområde. Prosjektleiari rår fellesnemnda til å opprette eit administrasjonsutval no, men vil til fellesnemnda sitt møte i oktober leggje fram ein meir konkret modell for utforming av administrasjonsutval for Vestland fylkeskommune der delprosjektet sine innspel er spegla. I samband med at framlegg til samla delegeringsreglement vert lagt fram politisk handsaming i fellesnemnda i første kvartal 2019, vert samansetjing/representasjon, mandat og mynde for administrasjonsutvalet fastsett.

Råd for menneske med nedsett funksjonsevne og råd for eldre

Fylkesrådet for menneske med nedsett funksjonsevne er eit lovpålagt, rådgjevande organ for fylkeskommunane. Rådet skal handsame saker som gjeld menneske med ulike nedsett funksjonsevne, med tanke på å gjere kvardagen enklare for dei.

Fylkesrådet for eldre er eit lovpålagt, rådgjevande organ for fylkeskommunane, regulert gjennom lov om kommunale og fylkeskommunale eldreråd (eldrerådslova). Rådet skal handsame alle saker som gjeld eldre og levekår for eldre. Eldrerådet kan sjølv ta opp saker som gjeld denne gruppa. Fylkesråda for eldre i Sogn og Fjordane og Hordaland orienterte i brev av 05.06.18 dei to fylkesrådmennene om at dagens fylkesråd ønskjer å delta i arbeidet med utforminga av den nye strukturen for eldreråd i Vestland fylkeskommune.

Prosjektleiari vil i det vidare arbeidet innhente innspel frå dei to ovanfor nemnde råda i Sogn og Fjordane og Hordaland fylkeskommunar for å sikre god medverknad frå eldre og menneske med nedsette funksjonsevner i utforming og samansetjing av dei framtidige råda/organa. Endeleg fastsetjing av desse råda vert såleis innarbeidd i framlegget til delegeringsreglement i første kvartal 2019.

Ungdommens fylkesting – Ungdomspolitisk utval/ungdommens fylkesutval – Elev- og lærlingråd

Fylkesting for ungdom er det øvste talerøyet til ungdomen i fylka. Tingsetet vert arrangert ein gong i året, og representantane kjem frå ungdomsråda og dei fylkesdekkande ungdomsorganisasjonane. Representantane er mellom 13 og 23 år, og dei vert valde av og blant ungdomane i kommunane. Dette vert vanlegvis gjort gjennom elevråd, kommunestyre for ungdom eller liknande. Fylkesting for ungdom arbeider m.a. for å auke samfunnsengasjementet blant unge. Sakene til dagsorden ved FFU skal vere regional- og/eller lokalpolitiske saker som fremjar interessene til ungdom.

Ungdommens fylkesting i Hordaland møter ein gong i året, og vel mellom anna ungdommens fylkesutval (UFU) som arbeidsutval. Ungdommens fylkesting og ungdommens fylkesutval skal vere eit høyrings- og rådgjevande organ for Hordaland fylkeskommune. Ungdommens fylkesting og ungdommens fylkesutval kan sjølve ta opp saker dei ønskjer fremja med administrasjonen og/eller politiske organ i fylkeskommunen. Ungdommens fylkesutval er arbeidsorganet til fylkestinget for ungdom i Hordaland.

Ungdomspolitisk utval (UPU) er i Sogn og Fjordane arbeidsorganet til fylkestinget for ungdom. Utvalet arbeider etter mynde frå fylkestinget for ungdom, og følgjer opp vedtak gjort av fylkesting for ungdom og rapporterer til FFU om måten dei har følgd opp vedtak sidan førre tingsete. UPU fungerer også som referansegruppe i arbeidet med fylkeskommunale planar og saker som gjeld born og ungdom.

UPU står for planlegging og gjennomføring av ei årleg nettverkssamling for ungdomsråda i kommunane og det årlege fylkestinget for ungdom.

Prosjektleiar rår til at fylkestinga for ungdom i Sogn og Fjordane og Hordaland våren 2019 får seg førelagt ei sak som drøftar ulike modellar for organiseringa av det framtidige ungdomspolitiske arbeidet i Vestland fylkeskommune. Dette er ein viktig demokratisk arena, både realpolitisk og som rekrutterings- og læringsarena for ungdomar som vert valde inn i ulike politiske verv. Dette heng saman med demokratiseringsarbeidet og fremjing av ein ytringskultur og ytringsfridom for alle aldersgrupper.

Den nye kommunelova stiller krav om at det vert oppretta eit ungdomsråd eller anna medverknadsorgan for ungdom, jf. dagens fylkesting for ungdom. Prosjektleiar rår såleis til at fellesnemnda no vedtek å opprette organet, og at fylkestinga for ungdom får høve til å påverke utforminga av dette.

Klagenemnd

I Hordaland fylkeskommune har ein hausta gode erfaringar ved å ha ei eiga klagenemnd. Denne er i utgangspunktet retta mot klagesakshandsaming innanfor utdanningsområdet. Utvalet handsamar klager på alle enkeltvedtak etter forvaltningslova. Dette femner i praksis langt vidare enn berre utdanningsområdet, og syner eit stort behov for å samle den politiske klagehandsamingskompetansen i eitt felles klageorgan; klagenemnd. Prosjektleiar ønskjer å vidareføre ei slik klagenemnd i Vestland fylkeskommune, og rår til at dette politiske organet vert oppretta gjennom fellesnemnda sitt vedtak i denne saka. Lov om behandlingmåten i forvaltnings saker (forvaltningslova) § 28, andre ledd pålegg fylkeskommunane å ha eit organ for klagehandsaming.

Fylkesvalstyre

Lov om val til Stortinget, fylkesting og kommunestyre (vallova) § 4-3 pålegg fylkeskommunane å opprette eit fylkesvalstyre. I forskrift av 02.05.18, om gjennomføring av val til fylkesting i 2019, har Kommunal - og moderniseringsdepartementet fastsett særskilde reglar for fylkestingsvalet 2019 i fylkeskommunar som er omfatta av grenseendringar som vert iverksette 01.01.2020. Føremålet med desse særskilde reglane er at innbyggjarane i fylkeskommunane som vert omfatta av grenseendringar frå 2020, skal kunne velje sine representantar til fylkestinget i den nye fylkeskommunen, sjølv om valet skjer nokre månader før grenseendringane er gjennomført. Fylkesvalstyret i dei aktuelle fylkeskommunane skal utpeikast av fellesnemnda, jf. forskrifta § 4. Føresegna i vallova § 4-3 om at fylkesvalstyret skal veljast av fylkestinget sjølv, gjeld altså ikkje for fylkestingsvalet 2019. Når det gjeld fylkesvalstyre for stortingsvalet i 2021, vil det vere fylkestinget i Vestland fylkeskommune som skal velje dette.

Fellesnemnda vedtok 22.06.18 slik samansetjing av fylkesvalstyre for fylkestingsvalet 2019: Leiar i fellesnemnda vert leiar i fylkesvalstyret, og nestleiar i fellesnemnda vert nestleiar i fylkesvalstyret.

3. LOVPÅLAGDE POLITISKE ORGAN SOM KREV PROSESS OG INVOLVERING

Yrkesopplæringsnemnd (fagopplæringsnemnd)

Yrkesopplæringsnemnda er eit lovpålagt, partssamansett rådgjevande organ for fylkeskommunane i alle saker som gjeld kvalitet i fag- og yrkesopplæringa. Nemnda skal ha eit spesielt fokus på dimensjonering av det samla opplæringstilbodet i yrkesfaga, karriererettleiing samt regional utvikling. Oppgåvene til nemnda er stadfesta i opplæringslova § 9, og lova gjev føresegner om rettar og plikter for lærlingar og lærebedrifter, samt om fag- og sveineprøvar.

Prosjektleiar rår etter dialog med fylkesrådmennene i Sogn og Fjordane og Hordaland fylkeskommunar til at det vert lagt fram ei eiga sak om oppretting av yrkesopplæringsnemnd i løpet av første kvartal i 2019. Det er heilt naudsynt å leggje opp til ein dialog med dagens yrkesopplæringsnemnder, slik at dei får fram synspunkt på korleis den framtidige nemnda kan setjast

saman og kva arbeidsform som syner seg mest relevant i høve fylkeskommunane si samfunnsutviklarrolle. Prosjektleiari utarbeider i samarbeid med fylkesrådmennene eit saksgrunnlag, og vurderer ei høyring av dette til relevante samarbeidspartar.

Fagskulestyre

Lov om høgare yrkesfagleg utdanning (fagskulelova) tredde i kraft 01.07.18, og skal m.a. sikre at fagskulestudentane får gode utdanningsvilkår. Lova sitt virkeområde gjeld for akkreditert fagskuleutdanning og fagskuleverksemd, og § 9 i lova fastset at fagskulestyret er det øvste organet for utdanninga. Styret har ansvar for å drifte og utvikle fagskuletilbodet i samsvar med føremålet for fagskulen, og skal følgje opp at opplæringa ved studiestadane til fagskulen er i samsvar med lover og forskrifter som gjeld for verksemda, samt at tilbodet er i samsvar med godkjenninga frå NOKUT. Styret har såleis ansvaret for både fagtilbodet og arbeids- og læringsmiljøet til tilsette og studentar.

Styret skal ha minst sju medlemmer, der minst to medlemmer skal ha bakgrunn frå relevant arbeids- eller næringsliv. Minst eitt medlem skal vere valt av og blant dei tilsette, og minst eitt medlem skal vere valt av og blant studentane. Prosjektleiari rår etter dialog med fylkesrådmennene til at fellesnemnda får seg førelagt ei eiga sak om oppretting av fagskulestyre etter at det administrative utgreiingsarbeidet om framtidig organisering av fagskulen i Vestland fylkeskommune er gjennomført. Denne saka vert lagt fram for fellesnemnda seinast i juni 2019.

4. AKTUELLE «IKKJE-LOVPÅLAGDE» POLITISKE ORGAN

Finansutval

Fellesnemnda har gjennom sine politiske arbeidsverkstader knytt til politisk organisering 08.03. og 04.05.18 diskutert moglegheita for å etablere eit eige finansutval som prosessorgan knytt til budsjettarbeidet i Vestland fylkeskommune. Modellen som har vore drøfta som bakteppe, er Sogn og Fjordane fylkeskommune sitt arbeidsopplegg knytt til den årlege budsjettutforminga.

Sogn og Fjordane viser til god røynsle med finansutval. Utvalet fører til at den politiske involveringa vert sterkare og meir forpliktande. Tidleg innlåsing av standpunkt, som har gjort driftsreduksjonar vanskelege har ein berre i nokon grad opplevd. Det har heller ikkje vore tema/problematisk med skiftande fleirtal i ulike utval. Hordaland har tilsvarande god røynsle med ordninga med budsjettseminar. Fylkesrådmannen har presentert eit heilskapleg budsjettforslag på seminara. Frå politisk side er seminara opplevd som nyttige, med god tid til oppklaringar ettersom seminaret vert halde etter at budsjettforslaget er offentleg.

Prosjektleiari sitt administrative utgreiingsarbeid innanfor delprosjekt 6.2 «Budsjettprosess og fullmaktsstruktur» har, etter å ha vurdert føremøner og ulemper med organiseringa, konkludert med å tilrå at Vestland fylkeskommune arbeider etter finansutvalsmodellen. Prosjektleiari meiner begge dagens fylkeskommunar har gode erfaringar med å arbeide tett opp mot politisk nivå i budsjettprosessen, og går inn for at fellesnemnda opprettar eit eige finansutval med verknad frå 2020. Intensjonen er å involvere det politiske miljøet i utarbeidinga av budsjettet og gje dei eit tydeleg eigarskap til dette. I samband med at framlegg til samla delegeringsreglement vert lagt fram politisk handsaming i fellesnemnda i første kvartal 2019, vert samansetjing/representasjon, mandat og mynde for finansutvalet fastsett.

Prosjektleiari meiner fellesnemnda sjølv bør ta rolla som finansutval i samband med det førebunde budsjettarbeidet for Vestland fylkeskommune gjennom 2019. Fellesnemnda sine møte i 2019 bør såleis ha budsjettet for 2020 oppe som fast sak under overskrifta finansutval (jf. nemnda sin møteplan). På denne måten vert budsjettførebuinga for nye Vestland fylkeskommune eit tett samarbeid mellom prosjektleiari, dei to fylkesrådmennene og fellesnemnda.

Trafikktryggingsutval

Fylkeskommunen har eit lovpålagt ansvar i høve til samferdsle og trafikktrygging, men står fritt til å organisere dette arbeidet slik ein meiner er mest føremålstenleg. Både i Sogn og Fjordane og Hordaland fylkeskommunar har fylkestinga oppretta fylkestrafikktryggingsutval (FTU).

Trafikktryggingsutvalet er i begge fylkeskommunane eit underutval under hovudutvalet for samferdsle. Utvalet får tildelt ansvar og mynde etter § 40a i vegtrafikklova, der det heiter at fylkeskommunen har eit ansvar for å tilrå og samordne tiltak for å fremje trafikktryggleiken i fylket.

Prosjektlear har motteke innspel frå Trygg trafikk som meiner at trafikktryggingsarbeidet bør organiserast gjennom eit eige fylkestrafikktryggingsutval også i Vestland fylkeskommune, jf. vedlegg. Dei to trafikktryggingsutvala har også signalisert at dei ønskjer å dele sine erfaringar med fellesnemnda i samband med utforminga av eit nytt, felles trafikktryggingsutval. Prosjektlear vil i det vidare arbeidet innhente innspel frå nemnde partar for å sikre god medverknad i utforming og samansetjing av det framtidige utvalet. Endeleg fastsetjing av utvalet vert såleis innarbeidd i framlegget til delegeringsreglement i første kvartal 2019.

Valnemnd

Prosjektlear rår til at det alt no vert oppretta valnemnd for Vestland fylkeskommune, i tråd med Hordaland fylkeskommune si noverande ordning. Sogn og Fjordane har ikkje erfaring med valnemnd. Valnemnda skal leggje fram forslag til medlemmer, varamedlemmer, leiar og nestleiar i fylkeskommunen sine utval og råd der anna ikkje er fastsett i lov og reglement. Like eins føreslår nemnda kven som skal representere fylkeskommunen i ei rekkje styre, selskap, stiftingar, enkelte statlege organ på fylkesplanet med fleire. Valnemnda gjev også innstilling til skjønnsmedlemmer og til suppleringsval i samband med at fylkeskommunale representantar søkjer fritak og permisjonar.

5. AKTUELLE «IKKJE-LOVPÅLAGDE» POLITISKE ORGAN SOM KREV YTTERLEGARE UTGREIING

Prosjektlear rår til at han til fellesnemnda sitt møte 31.10.18 legg fram ei nærare utgreiing i høve aktuelle politiske organ som no vert vurderte i det administrative utgreiingsarbeidet som er starta opp. Dette gjeld mellom anna oppretting av eit eventuelt prosessorgan for det overordna planarbeidet (planutval), eit eige likestillingsutval som handterer den nye fylkeskommunen sitt samla likestillingsansvar samt ei eiga klagenemnd for utdanningsaker.

Planutval – prosessorgan for overordna planarbeid

Fylkesutvalet i Hordaland har det overordna ansvaret for samordning av den fylkeskommunale verksemda, og har gjennom denne rolla også eit særleg ansvar for å vedta overordna planar. Alle saker frå dei faste utvala som gjeld planar og økonomi skal handsamast av fylkesutvalet før endeleg avgjerd.

Fylkesutvalet i Sogn og Fjordane har eit tilsvarande ansvar, men til å følgje dei store planprosessane er det i tillegg oppretta eit eige planutval (prosessutval). Planutvalet gjev politiske styringssignal i høve pågåande planarbeid, og er såleis involverte i planutforminga i større grad enn fylkesutvalet elles ville vore i dei regionale planane (t.d. klima og miljø, vidaregåande opplæring, folkehelse og landbruk). Dei regionale planane vert vedtekne av fylkestinget, men før dei kjem så langt er det planutvalet som saman med administrasjonen har hovudansvaret for å utarbeide plandokumenta.

Prosjektlear ønskjer å vurdere nærare i kva grad ei politisk organisering med eit eige planutval er føremålstenleg i Vestland fylkeskommune. Prosjektlear vil til fellesnemnda sitt møte 31.10.18 leggje fram ei nærare utgreiing i høve slikt utval, slik at fellesnemnda får ta stilling til dette i den heilskaplege drøftinga omkring framtidig politisk organisering då.

Likestillingsutval – eige utval eller innarbeid i administrasjonsutvalet

Sogn og Fjordane fylkeskommune har i dag oppretta eit eige likestillingsutval. Likestillingsutvalet har det overordna ansvaret for likestilling, likeverd og mangfald i fylkeskommunen. Både medarbeidarar og brukarar av fylkeskommunale tenester skal oppleve fylkeskommunen som ei verksemd som prioriterer og verdset likestilling, likeverd og mangfald. Fylkeskommunen har etter kommunelova ansvar for å gjere greie for den faktiske tilstanden når det gjeld likestilling i organisasjonen. Vi skal òg gjere greie for tiltak som er sette i verk og er planlagde for å fremje likestilling og hindre forskjellsbehandling i strid med likestillingslova. Utvalet tek slik sett eit overordna ansvar for lovpålagde oppgåver lagt til fylkeskommunane, men organet er i seg sjølv ikkje lovpålagt.

I Hordaland fylkeskommune er det administrasjonsutvalet som ser til at likestilling, likeverd og mangfald vert ivareteke på ein god måte i fylkeskommunen. Prosjektlear ønskjer å vurdere nærare i kva grad ei politisk organisering med eit eige likestillingsutval er tenleg, eller om det er meir effektivt å leggje dette ansvaret på det framtidige administrasjonsutvalet. Prosjektlear vil til fellesnemnda sitt møte 31.10.18 leggje fram ei nærare utgreiing i høve slikt utval.

6. GRUNNPRINSIPP FOR FOLKEVALDE SINE ARBEIDSVILKÅR I VESTLAND FYLKESKOMMUNE

Prosjektlear fekk i samband med handsaminga av hovudutvalsstruktur m.m. i FN-sak 22/18 i oppgåve å utarbeide framlegg til politiske underutval, nemnder og råd, samt framlegg til reglement for godtgjersle for dei folkevalde i Vestland fylkeskommune til fellesnemnda sitt arbeidsutval 18.10.18 og fellesnemnda den 30.10.18. Prosjektlear har starta dette arbeidet, og ønskjer å medverke til at rammene for det politiske arbeidet blir klarlagt så tidleg som mogleg for dei politiske partia denne hausten. Fellesnemnda sitt arbeidsutval og fellesnemnda får seg difor i denne saka førelagt ei sak til handsaming 10.09.18 og 21.09.18 som synleggjer a) andre aktuelle politiske organ i Vestland fylkeskommune, samt b) framlegg til grunnleggjande prinsipp for den vidare utforminga av dei folkevalde sine arbeidsvilkår i den nye fylkeskommunen.

Regulativ for dei folkevalde sine arbeidsvilkår

Prosjektlear tek utgangspunkt i dagens arbeidsvilkår for dei folkevalde i dei to fylkeskommunane. Fylkesordføraren, fylkesvaraordføraren og eventuelt andre folkevalde, som i sum har faste godtgjersler på minst 50% av fylkesordføraren gi godtgjersle, vert rekna for å vere «frikjøpte». Dette inneber at godtgjersla er ei totalgodtgjersle som inkluderer a) fast godtgjersle/løn, b) møtgodtgjersle og c) vederlag for tapt arbeidsinntekt for alle verv vedkomande har der valet eller oppnemninga er resultat av direkte vedtak i eit fylkeskommunalt vedtaksorgan. Godtgjersla til frikjøpte skal utbetalast som løn, og dette medfører opptening av feriepengar og pensjonsrettar på vanleg måte.

Prosjektlear føreset at fylkesordføraren får fastsett si godtgjersle for kvar valperiode av det konstituerande fylkestinget. Praxis i dag er at fylkesvaraordføraren vert lønna i ein gitt prosentdel av fylkesordføraren si løn (t.d. ei lønsgodtgjersle som utgjer 85% av fylkesordføraren si faste løn). Ein reknar likevel begge dei to som frikjøpte i heil stilling (100%).

Følgjande folkevalde i fylkeskommunane har elles faste godtgjersler:

- Leiarane for hovudutvala og kontrollutvalet
- Fylkestingsmedlemene
- Fylkesutvalmedlemene (etter ein annan fastsett sats enn resten av fylkestingsmedlemene)
- Gruppeleiarane i fylkestinget (etter ein annan fastsett sats enn resten av fylkestingsmedlemene)
- Leiarane for:
 - Fagopplæringsnemnda
 - Rådet for eldre
 - Fylkesrådet for menneske med nedsett funksjonsevne
 - Trafikktryggingsutvalet

- OKOS
- Styret for fagskuleutdanninga

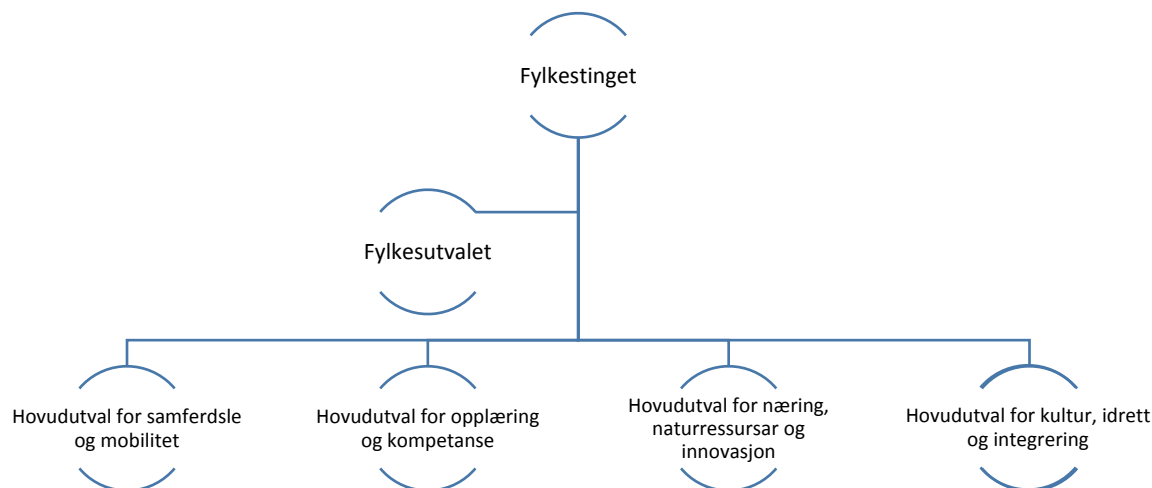
Leiarar i råd og utval som har fast godtgjersle får ikkje utbetalt møtegodtgjersle og vederlag for tapt arbeidsinntekt i tillegg til den faste godtgjersla.

Prosjektleiari legg opp til at fellesnemnda får seg førelagt eit kostnadsrekna og konsekvensutgreidd regulativ for dei folkevalde sine samla arbeidsvilkår i oktober, der fellesnemnda sitt arbeidsutval 18.10.18 drøftar prosjektleiari sitt samla framlegg og gjev innstilling til avgjerd i fellesnemnda den 30.10.18.

Prosjektleiari rår likevel til at fellesnemnda alt 21.09.18 gjev signal i høve rammene som det skal arbeidast vidare med i samband med fastsetjing av reglement og regulativ for dei folkevalde sine arbeidsvilkår i Vestland fylkeskommune. Prosjektleiari rår difor til at det for Vestland fylkeskommune vert lagt opp til seks fulltidsstillingar (100%) knytt til politisk leiing:

- Fylkesordførar
- Fylkesvaraordførar
- Leiar for hovudutval for samferdsel og mobilitet
- Leiar for hovudutval for opplæring og kompetanse
- Leiar for hovudutval for næring, naturressursar og innovasjon
- Leiar for hovudutval for kultur, idrett og integrering

Prosjektleiari rår like eins til at leiaren for kontrollutvalet vert frikjøpt i om lag 50% stilling.

Figur: Fast politisk grunnstruktur for Vestland fylkeskommune frå 01.01.2020. Delegeringsreglement for mynde og ansvar til fylkesutvalet og hovudutvala vert fastsett gjennom ei eiga sak første kvartal 2019.

Prosjektleiari legg til fellesnemnda sitt møte 31.10.18 fram forslag til eit konkretisert reglement for godtgjersle og arbeidsvilkår for folkevalde i Vestland fylkeskommune. Reglementet skal utarbeidast med grunnlag i kommunelova §§ 41, 42 og 43, og konkretisere dei økonomiske arbeidsvilkåra for folkevalde i Vestland fylkeskommune.

Prosjektleiari rår til at reglementet skal byggje på følgjande grunnprinsipp og hovudelement:

- Samla økonomiske rammer for folkevalde sin aktivitet i Vestland fylkeskommune skal liggje innanfor summen av ramma som Hordaland og Sogn og Fjordane fylkeskommunar har for den folkevalde aktiviteten i dag. Dette omfattar m.a. løn, møtegodtgjersle og kompensasjon for tapt arbeidsforteneste.

- b) Fellesnemnda vil vurdere det samla kostnadsbiletet knytt til folkevalde sin aktivitet på nytt dersom oppgåvestrukturen for fylkeskommunane vert endra vesentleg utover det som no er kjent.
- c) Fylkesordførar, fylkesvaraordførar og dei fire hovudutvalsleiarane i Vestland fylkeskommune skal ha godtgjersle tilsvarande heil stilling (100%).
- d) Leiaren for kontrollutvalet skal ha godtgjersle tilsvarande halv stilling (50%).
- e) Fellesnemnda legg, i tråd med dagens vilkår for folkevalde i dei to fylkeskommunane, opp til ei differensiering i høve til den enkelte folkevalde si rolle som fylkestingsrepresentant, fylkesutvalsrepresentant, gruppeleiar og/eller andre sentrale roller.

Reglement for godtgjersle har som føremål å sikre folkevalde kompensasjon for sin arbeidsinnsats, erstatning for tapt arbeidsforteneste og dekking av reelle utgifter i samband med utøving av vervet, jf. kommunelova §§ 41, 42 og 43. Utarbeiding av framlegg til slikt reglement er i gang.

7. PROSJEKTLEIAR SI TILRÅDING

Tilråding

Prosjektleiar rår i denne saka fellesnemnda til å opprette både lovpålagde og ikkje-lovpålagde politiske organ for den framtidige politiske strukturen i Vestland fylkeskommune. Prosjektleiar legg fram si tilråding til tal medlemer, samansetjing og konkretisert mynde for alle politiske organ i saka om delegeringsreglement for alle politiske utval i første kvartal 2019.

Prosjektleiar rår for det første nemnda til å opprette følgjande lovpålagde politiske organ, med verknad frå 01.01.2020:

- a) Kontrollutval, jf. Kommunelova § 77.
- b) Administrasjonsutval, jf. Kommunelova § 25, Hovudavtalen del B § 4.
- c) Råd for menneske med nedsett funksjonsevne, jf. Lov om råd eller anna representasjonsordning i kommunar og fylkeskommunar for menneske med nedsett funksjonsevne. Ny kommunelov omtalar dette organet i § 5-2c.
- d) Råd for eldre, jf. Lov om kommunale og fylkeskommunale eldreråd, kap. 2. Ny kommunelov omtalar dette organet i § 5-2d.
- e) Ungdomsråd eller anna medverknadsorgan for ungdom, jf. fylkesting for ungdom. Ny kommunelov omtalar dette organet i § 5-2e.
- f) Klagenemnd, jf. Lov om behandlingssaker § 28, andre ledd.
- g) Fylkesvalsstyre, jf. Lov om val til Stortinget, fylkesting og kommunestyre.

Prosjektleiar rår vidare fellesnemnda til å opprette følgjande ikkje-lovpålagde politiske organ, med verknad frå 01.01.2020:

- a) Finansutval.
- b) Trafikktryggingsutval.

Prosjektleiar sitt administrative utgreiingsarbeid innanfor delprosjekt 6.2 «Budsjettprosess og fullmaktsstruktur» har konkludert med å tilrå at Vestland fylkeskommune arbeider etter finansutvalsmodellen. Prosjektleiar meiner begge dagens fylkeskommunar har gode erfaringar med å arbeide tett opp mot politisk nivå i budsjettprosessen, og går inn for at fellesnemnda opprettar eit eige finansutval med verknad frå 2020.

For trafikktryggingsutvalet, fylkestinget for ungdom inkl. fylkesutvalet for ungdom/ungdomspolitisk utval tilrådd prosjektleiar eigne prosessar for involvering og nærare avklaringar. Fellesnemnda får til sitt møte 31.10.18 framlagt ei nærare utgreiing frå prosjektleiar i høve følgjande aktuelle politiske organ, med eventuell verknad frå 01.01.2020:

- a) Planutval.
- b) Likestillingsutval.

Prosjektleiari rår etter nærare dialog med fylkesrådmennene til at fellesnemnda i løpet av våren 2019 fastset delegering, mandat og samansetjing (representasjon) for yrkesopplæringsnemnda og ev. eitt eller fleire fagskulestyre. Prosjektleiari rår etter dialog med fylkesrådmennene til at fellesnemnda får seg førelagt ei eiga sak om oppretting av fagskulestyre etter at det administrative utgreiingsarbeidet om framtidig organisering av fagskulen i Vestland fylkeskommune er gjennomført. Denne saka vert lagt fram for fellesnemnda seinast i juni 2019. I fastsetjinga av yrkesopplæringsnemnd ser prosjektleiari det som naudsynt å leggje opp til ein dialog med dagens yrkesopplæringsnemnder, slik at dei får fram synspunkt på korleis den framtidige nemnda kan setjast saman og kva arbeidsform som syner seg mest relevant i høve fylkeskommunane si samfunnsutviklarrolle. Prosjektleiari utarbeider i samarbeid med fylkesrådmennene eit saksgrunnlag, og vurderer ei høyring av dette til relevante samarbeidspartar.

Prosjektleiari utarbeider framlegg til politisk delegeringsreglement til fellesnemnda seinast første kvartal 2019. Reglementet legg rammene for alle politiske utval og råd, herunder samansetjing/representasjon, mandat og mynde til å ta avgjerd på vegne av fylkeskommunen. Reglementet inkluderer også tal medlemmer og delegering av mynde til fylkesutvalet og dei fire hovudutvala.

Prosjektleiari legg til fellesnemnda sitt møte 31.10.18 fram forslag til eit konkretisert reglement for godtgjersle og arbeidsvilkår for folkevalde i Vestland fylkeskommune. Reglementet skal utarbeidast med grunnlag i kommunelova §§ 41, 42 og 43, og konkretiserer dei økonomiske arbeidsvilkåra for folkevalde i Vestland fylkeskommune med utgangspunkt i følgjande grunnprinsipp og hovudelement:

- a) Samla økonomiske rammer for folkevalde sin aktivitet i Vestland fylkeskommune skal liggje innanfor summen av ramma som Hordaland og Sogn og Fjordane fylkeskommunar har for den folkevalde aktiviteten i dag. Dette omfattar m.a. løn, møtgodtgjersle og kompensasjon for tapt arbeidsforteneste.
- b) Fellesnemnda vil vurdere det samla kostnadsbiletet knytt til folkevalde sin aktivitet på nytt dersom oppgåvestrukturen for fylkeskommunane vert endra vesentleg utover det som no er kjent.
- c) Fylkesordførar, fylkesvaraordførar og dei fire hovudutvalsleiarane i Vestland fylkeskommune skal ha godtgjersle tilsvarende heil stilling (100%).
- d) Leiaren for kontrollutvalet skal ha godtgjersle tilsvarende halv stilling (50%).
- e) Fellesnemnda legg, i tråd med dagens vilkår for folkevalde i dei to fylkeskommunane, opp til ei differensiering i høve til den enkelte folkevalde si rolle som fylkestingsrepresentant, fylkesutvalsrepresentant, gruppeleiar og/eller andre sentrale roller.

I det konkretiserte reglementet for godtgjersle og arbeidsvilkår for folkevalde i Vestland fylkeskommune, vil prosjektleiari også tydeleggjere dei samla kostnadane vi har knytt til godtgjersle og arbeidsvilkår for politisk nivå i dag i dei to fylkeskommunane, og vidare diskutere dette opp i mot kostnadsbiletet for den samanslegne fylkeskommunen slik at vi ivaretek punkt a) ovanfor.